

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

09.02.2018 № 03-285

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради України

Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

За результатами розгляду матеріалів аналізу стану виконання рекомендацій Міжнародного координованого аудиту Чорнобильського фонду "Укриття" (спільний звіт підписаний 03.06.2008 на VII Конгресі EUROSАI керівниками семи вищих органів фінансового контролю, зокрема, України, Федеративної Республіки Німеччина, Швейцарської Конфедерації, Республіки Польща, Російської Федерації, Словацької Республіки, а також Європейського суду аудиторів) Рахункова палата інформує.

Проведений захід державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) засвідчив **наявність прогресу в розв'язанні основних проблем**, пов'язаних із зняттям Чорнобильської АЕС з експлуатації та перетворенням об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему.

Протягом 2017 року діяльність із зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС перебувала на другому із чотирьох етапів – остаточному закритті та консервації реакторних установок. Разом з тим у напрямі перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему у 2018 році очікується завершення реалізації заходів із впровадження Плану здійснення заходів на об'єкті "Укриття", у тому числі планується введення в експлуатацію Нового безпечного конфайнмента та інфраструктури щодо поводження з радіоактивними відходами (другого сховища відпрацьованого ядерного палива; заводу з переробки рідких радіоактивних відходів; промислового комплексу з переробки твердих радіоактивних відходів).

У 2017 році головна увага зосереджувалася на питаннях підготовки до введення в експлуатацію у 2018 році інфраструктурних об'єктів, зокрема створених за рахунок міжнародної технічної допомоги, які розташовані на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС. Крім того, напрацьовувалися технічні рішення (регламенти) щодо поводження з радіоактивно забрудненими матеріалами, а також згідно з ними проводилися випробування на предмет

ядерної та радіаційної безпеки.

Також у минулому році завершено роботи з посилення й герметизації конструкцій 3-го і зруйнованого 4-го енергоблоків, до яких примикають торцеві стіни Нового безпечного конфайнмента, і розпочато демонтаж легкої покрівлі машинного залу четвертого енергоблока Чорнобильської АЕС.

Кабінетом Міністрів України забезпечено здійснення остаточних розрахунків за зобов'язаннями України щодо внесків до Рахунку ядерної безпеки (станом на 01.01.2017 сплачено 233,4 млн грн, або 18,2 млн євро) та до Чорнобильського фонду "Укриття" (станом на 31.12.2017 сплачено 2 845,6 млн грн, або 167,6 млн дол. США (у 2017 році сплачено 41,7 відс. від загального обсягу внеску – 1 186,4 млн гривень).

Існуючі здобутки стали можливими завдяки, зокрема, зусиллям Уряду України, урядів країн "Великої сімки", Європейської комісії, Європейського банку реконструкції та розвитку й урядів 37 країн-вкладників Чорнобильського фонду "Укриття" і Рахунку ядерної безпеки, а також інших міжнародних організацій. У результаті фінансова підтримка України, пов'язана із зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворенням об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, досягла 2,9 млрд євро.

Водночас особливої актуальності набувають питання, пов'язані з подальшою діяльністю у сфері зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС і перетворенням об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, у тому числі після завершення реалізації на промисловому майданчику АЕС міжнародних проектів.

Так, постійне недофінансування з бюджету (потреба на 2018 рік забезпечена на 49 відс.) відтерміновує виконання робіт із зняття Чорнобильської АЕС з експлуатації. Як наслідок, спостерігається відхилення від графіка впровадження проектів другого етапу Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, затвердженої Законом України від 15.01.2009 № 886-VI, що призводить до збільшення загальних витрат.

Не вирішені до цього часу питання введення в експлуатацію ключових об'єктів інфраструктури, створених за рахунок міжнародної технічної допомоги, на що необхідно щороку понад 700 млн гривень.

Реалізація проекту "Інфраструктура для демонтажу нестабільних конструкцій об'єкта "Укриття" не здійснюється, зокрема через невизначеність джерел фінансування. Водночас у рамках цього проекту передбачено створення умов для демонтажу нестабільних конструкцій об'єкта "Укриття", який має завершитися до закінчення проектного терміну безпечної експлуатації нестабільних конструкцій цього об'єкта (2023 рік). Отже, є суттєвий ризик виникнення ядерної та радіаційної небезпеки.

З прийняттям Закону України "Про внесення змін до Загальнодержавної програми зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему", проект якого внесено Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України (реєстраційний № 6624

від 22.06.2017), можливе часткове врегулювання порушених питань. Однак законопроект **не охоплює другого етапу реалізації загальнодержавної програми** щодо остаточного закриття та консервації реакторних установок, зокрема **не визначає джерел та обсягів його фінансування, що потребуватиме в найближчому майбутньому продовження роботи у даному напрямі.**

До того ж потребує окремої уваги визначення подальшої стратегії щодо поводження з паливомісткими матеріалами об'єкта "Укриття", поживлення економічної діяльності як на Чорнобильській АЕС, так і на прилеглих до неї територіях зони відчуження.

Зважаючи на викладене та необхідність напрацювання концептуальних рішень, спрямованих насамперед на законодавче врегулювання подальшої діяльності у сфері зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС і перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, Рахункова палата вважає за доцільне запропонувати Верховній Раді України провести парламентські слухання з цього питання.

З повагою

Т. в. п. Голови

О.С. Яременко